

Onderwerp: Ontwerp-inspraakrapport en ontwerp-peilbesluit Langbroekerwetering 2022

Datum AB-vergadering: 11-5-2022

Registratienummer: 1851186-v4

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

1. het inspraakrapport 'ontwerp peilbesluit Langbroekerwetering (2022)' vast te stellen (DM 1832642);
2. het peilbesluit Langbroekerwetering 2022 vast te stellen, conform het bij dit voorstel behorende ontwerp (DM 1811519)

Toelichting

Aanleiding

Het peilbesluit Langbroekerwetering (onderdeel van watergebiedsplan Langbroekerwetering) is op 9 oktober 2008 vastgesteld door het algemeen bestuur en kende destijds een houdbaarheid van 10 jaar (de 10-jaarstermijn is inmiddels vervallen). In 2018 is door gedeputeerde staten van de provincie Utrecht besloten tot verlenging van de herzieningstermijn tot en met 2023.

Kenmerken voor het gebied van de Langbroekerwetering is dat natuur, landgoederen en landbouw sterk met elkaar zijn verweven. Dit maakt het beheren en instellen van peilen om de verschillende functies te kunnen bedienen complex. Het opstellen van dit peilbesluit is daardoor een lang en intensief proces geweest.

Droogtebestrijding

In de afgelopen jaren zijn er verschillende maatregelen uitgevoerd. Wijzigingen van uitgevoerde maatregelen m.b.t. peilen en peilgebiedsgrenzen worden nu officieel in het peilbesluit vastgelegd. Ten behoeve van de bestrijding van droogte zijn in dit gebied de afgelopen jaren veel natuurgebieden en landgoederen geïsoleerd. Deze gebieden hebben een peil gekregen die past bij het natuurdoeltype binnen het betreffende gebied. In het peilbesluit zijn deze gebieden opgenomen als een peilafwijking. Een peilafwijking ligt binnen een bestaand (groot) peilgebied maar hebben een ander peil. In het nieuwe peilbesluit zijn in totaal 51 gebieden opgenomen met een peilafwijking waarbij het peil is afgestemd op de daar aanwezige natuurdoeltype. In alle gevallen betreft dit een hoger peil dan het omliggende gebied.

In de toelichting op het peilbesluit is weergegeven waar er aanpassingen van het peil en/of peilgebiedsgrens hebben plaatsgevonden. Op de twee bijgevoegde peilbesluitkaarten zijn ook de gebieden met een peilafwijking weergegeven. Verder is als bijlage 1 aan dit voorstel een tabel toegevoegd met een overzicht van gemaakte afwegingen om te komen tot het ontwerp-peilbesluit Langbroekerwetering. N.a.v. de commissiebehandeling op 7 april jl. is als bijlage 2 nog een kaartje toegevoegd met de verschillen t.o.v. het vastgestelde peilbesluit uit 2008

Eerdere terinzagelegging in 2020

Op verzoek van de begeleidingsgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de streek, is er eerst een concept van het peilbesluit aan het gebied voorgelegd, alvorens het peilbesluit (voor de eerste keer) officieel ter inzage is gelegd. Dit heeft geleid tot één aanpassing van een onderpeil. Vervolgens is dit peilbesluit in 2020 voor de eerste keer officieel ter inzage gelegd.

Tijdens deze eerste ronde zijn er 5 reacties ingediend waarvan twee reacties met verzoek om hogere peilen in Natura 2000 gebieden. Deze verzoeken waren tijdens eerdere consultaties (bij het digitaal beschikbaar stellen van het voorontwerp en ook niet via begeleidingsgroep) niet naar voren gekomen.

De Natura 2000 gebieden hebben een Europees beschermde status en de waterbeheersing binnen deze gebieden moet optimaal worden ingesteld voor (in dit geval) het behoud van de waardevolle essenhakhoutstoven. Reden om nogmaals goed naar de voorgestelde peilen voor deze gebieden te kijken en extra aanvullende onderzoek uit te laten uitvoeren. De bevindingen uit dit onderzoek hebben geleid tot een substantiële wijziging van het voorontwerp van het peilbesluit, waardoor dit voorontwerp opnieuw (eind 2021) ter inzage gelegd moest worden.

Zienswijzen op ontwerp peilbesluit

Totaal zijn er op het gewijzigde ontwerp peilbesluit, die eind 2021 ter inzage heeft gelegen, 6 zienswijzen ingediend. Twee van de insprekers hadden ook tijdens de eerste periode een reactie ingediend. Eén reactie had betrekking op een peilafwijking binnen een landgoed welke, volgens inspreker, niet correct in het peilbesluit was overgenomen. Dit is gecorrigeerd. De andere reactie is van een agrariër die het niet eens is met de wijze waarop het waterschap een peilbesluit opstelt en de droogleggingsnormen toepast. De 6 zienswijze bij elkaar hebben geleid tot drie aanpassingen van het peilbesluit waarvan één een correctie van het peil betreft en twee anderen een ontbrekende peilafwijking. Daarnaast hebben er vier tekstuele aanpassingen plaatsgevonden. Twee hadden er betrekking op de peilbesluittekst zelf en twee in de toelichting op het peilbesluit. De wijze waarop alle reacties punt voor punt zijn beantwoord, is terug te vinden in het inspraakrapport.

Spreekrechtreactie inzake Europese habitatregels en aangekondigd handhavingsverzoek

Naar aanleiding van de inhoud van de spreekrechtreactie tijdens de SKK-vergadering van 7 april jl. heeft nog een extra (externe) juridische check plaatsgevonden op de vraag of dit peilbesluit in strijd is met regelgeving rondom Natura2000-gebieden. Hieruit is naar voren gekomen dat er géén aanleiding is om met het voorliggende peilbesluit op juridische gronden een andere weg in te slaan, zoals gesteld door de spreekrechtgebruiker. Voorts kan hierbij worden vermeld dat ons in 2016 door gedeputeerde staten van Utrecht is verzocht om de vereiste maatregelen voor dit Natura 2000-gebied - nodig om gewenste hydrologische situatie te verkrijgen - uit te voeren en daarvoor benodigde peilen vast te stellen en in te stellen. Het voorliggende peilbesluit is in nauw overleg met en met instemming van de provincie – het bevoegde gezag voor de Natuurbeschermingswet – tot stand is gekomen. De hydrologische herstelmaatregelen en begrenzingen zijn eveneens opgenomen in het Beheerplan (2019-2025) van de provincie Utrecht voor N2000-gebied Kolland en Overlangbroek.

Landgoed Kolland

In december 2019 heeft het algemeen bestuur van het waterschap de wijziging van het peilbesluit Langbroekerwetering, landgoed Kolland (2019) vastgesteld. Deze wijziging van het peilbesluit uit 2008 is niet in dit peilbesluit meegenomen maar zal als losstaand peilbesluit Langbroekerwetering, landgoed Kolland blijven bestaan en hiervoor loopt nu ook een separaat traject (zie ook bestuursinformatiebrief (2022-1)).

Beoogd effect

Doel van het peilbesluit is om de peilen zo goed mogelijk af te stemmen op de functies. Voor het agrarisch gebied geldt hierbij dat het peil passend is als het voldoet aan de droogleggingsnormen zoals weergegeven in de Beleidsnota peilbeheer 2019. Voor de natuurgebieden en de landgoederen betekent het dat de waterbeheersing binnen deze gebieden optimaal wordt afgestemd op de na te streven natuurdoeltypen en/of behoud van archeologische waarden en historische gebouwen.

Deze ontwerp-wijziging valt onder de verantwoordelijkheid van het programma peilbesluiten welke bijdraagt aan het bereiken van verschillende waterschapsdoelen. De wijziging van het peilbesluit draagt met name bij aan het thema Voldoende water met het doel 'Waterinfrastructuur op orde houden' en het doel 'Waterinfrastructuur op orde brengen':

- Indicator Eff3a: Functies zijn bediend met passende waterhuishouding
- Indicator Eff3b: Watersysteem kan tegen een stootje

Argumenten

1.1 De inspraakreacties zijn zorgvuldig bekeken en hebben ook tot aanpassingen geleid

Wanneer een inspreker het niet eens is met de wijze waarop zijn inspraakreactie is behandeld,

kan deze in beroep gaan bij de rechtbank. Wij hebben de inspraakreacties uitgebreid bekeken en onderzocht of er toch een aanpassing van het peilbesluit gerechtvaardigd was. Daar waar een aanpassing nodig bleek, is dit ook verwerkt in het ontwerp-peilbesluit. Het ontwerp is opgesteld aan de hand van de beleidsnota peilbeheer van het waterschap.

2.1 Na vaststelling van het peilbesluit kunnen de gewijzigde peilen worden ingesteld.

Sommige peilgebieden krijgen een ander peil dan wat nu in de praktijk wordt gehanteerd. Als de peilen uit dit ontwerp worden vastgesteld door het algemeen bestuur, kunnen (na publicatie) de peilen worden ingesteld.

Kanttekeningen

1.1 Mogelijkheid indienen beroep

Hoewel we, naar aanleiding van de inspraakreacties, aanpassingen hebben plaatsgevonden op het peilbesluit, is de verwachting dat er beroep wordt ingesteld op dit peilbesluit. Wij zijn echter van mening dat er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden van alle belangen in dit gebied.

2.1 Peilen in peilgebied LBW_A_100 en LBW_A_101 kunnen pas worden ingesteld na uitvoering werkzaamheden

Provincie Utrecht is bezig met het opstellen van een plan voor herinrichting van deze Natura 2000 gebieden. Deze worden geïsoleerd van het grotere agrarische gebied. Vervolgens kan het natuurpeil worden ingesteld. Voordat het peil definitief wordt ingesteld, zal dit worden gepubliceerd om de omgeving hiervan op de hoogte te stellen.

2.2 Effect uitgevoerde maatregelen Natura 2000 gebieden

In de toekomst zal moeten blijken of de genomen maatregelen in de Natura 2000 gebieden voldoende zijn om, voor de daar aanwezige habitat, de juiste condities te kunnen krijgen. Het waterschap zal verzocht kunnen worden om aanvullende maatregelen te nemen. Daarbij zullen we opnieuw een afweging moeten maken van alle belangen in dat gebied rekening houdend met de dan geldende wet- en regelgeving.

2.3 Wet- en regelgeving rondom Natura 2000 gebieden

Momenteel speelt er veel met betrekking tot wet- en regelgeving rondom Natura 2000 gebieden. We volgen deze ontwikkelingen en zullen, indien nodig, hierop anticiperen.

Samenwerking & participatie

Door middel van een inloopavond, nieuwsbrieven, een website, een digitale kaart heeft het waterschap bewoners en gebruikers geïnformeerd over het op te stellen peilbesluit. Het opstellen en tot uitvoering brengen van de verschillende inrichtingsplannen is in samenspraak met eigenaren en gebruikers tot stand gekomen. Daarnaast was er een begeleidingsgroep opgesteld met een vertegenwoordiging vanuit gemeente, provincie, natuurorganisaties en LTO.

Omdat er in het gebied veel meldingen waren binnengekomen over wateroverlast op landbouw percelen is in de periode 2017/2018 een bedrijvenproef gestart om samen met agrariërs te kijken naar de interactie tussen het oppervlaktewaterpeil en het grondwaterniveau in relatie tot de bodemopbouw. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld en besproken tijdens verschillende bijeenkomsten op de deelnemende referentiebedrijven met belangstellende agrariërs in het gebied. Dit project heeft niet alleen geleid tot meer inzicht in de werking van het grond- en oppervlaktewatersysteem maar ook tot meer wederzijds begrip.

Door de corona maatregelen is het dit keer niet mogelijk geweest om in het kader van de inspraakperiode een inloopavond in het gebied te organiseren. Wel is de mogelijkheid geboden om een afspraak te maken met de projectleider voor een persoonlijke toelichting (telefonisch, digitaal of persoonlijk, met inachtneming van de corona regels).

Financiën

Dit peilbesluit heeft betrekking op de hoogte van de peilen. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Communicatie

Na vaststelling van het inspraakrapport en het peilbesluit door het algemeen bestuur zal dit worden gepubliceerd op de site van de overheid en in lokale huis aan huis bladen. Belanghebbenden die een inspraakreactie hebben gegeven worden schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Door deze groep persoonlijk te informeren is voor hen duidelijk per welke datum de peilen worden ingesteld

Bijlagen

- Inspraakrapport (DM1832642)
- Peilbesluit tekst peilbesluit Langbroekerwetering 2022 (DM1811519)
- Peilbesluitkaart Langbroekerwetering Oost (DM 1860418)
- Peilbesluitkaart Langbroekerwetering West (DM 1860420)
- Toelichting op peilbesluit Langbroekerwetering (DM1810198)

Bijlage 1 Tabel met gemaakte afwegingen voor het peilbesluit Langbroekerwetering

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aspecten bij de afweging voor het ontwerp peilbesluit Langbroekerwetering. In de eerste en tweede kolom staan de aspecten en hoe de afweging heeft plaatsgevonden. In de derde kolom staat het resultaat/effect van dit peilbesluit ten opzichte van de huidige situatie (+ positief; 0 neutraal; - negatief; +/- lokaal positief/negatief) en in de laatste kolom staat de verwijzing naar de pagina('s) in de toelichting bij het peilbesluit waar de specifieke thema's zijn beschreven.

Resultaten inhoudelijke afweging van het planvormingsproces	Afgewogen aspecten in peilbesluit	Resultaat afweging/ effecten van dit peilbesluit tov huidige situatie	Resultaat (terug te vinden in de toelichting van het peilbesluit op pagina)
PEILBESLUIT			
Peilbeheer:			
· Peilgebiedsgrootte	Invulling gegeven	+	4, 14, 18 en 19
· Passend peil gebruiksfunctie & gebiedskenmerken (droogleggingsnorm) (bijv. natuur, agrarisch, kwetsbare bebouwing, waterberging, infrastructuur)	Invulling gegeven	+	
· Type peilbeheer	Invulling gegeven	+	
WATER-GERELATEERDE THEMA'S			
Thema voldoende water:			
· Wateroverlast (wateropgave)	Meegenomen	0	17, 20
· Waterbeschikbaarheid (droogte en watertekort)	Invulling gegeven	+	4, 20 *
· Bodemdaling + broeikasgassen (bijv. CO2 en stikstof)	Meegenomen	0	20
· Optimaliseren watersysteem (bijv. bruggen / inlaatbeheer / ophalen duikers e.d. / waterverdeling)	Meegenomen	0	-
· Grondwater	Invulling gegeven	+	4, 10, 15, 16, 17
Thema gezond water			
· Waterkwaliteit & ecologie	Invulling gegeven	+	21
· Flexibel peilbeheer	Invulling gegeven	+	21
· Biodiversiteit	Invulling gegeven	+	21
· Weidevogels	Meegenomen	0	21 **
Thema waterveiligheid			
· Waterkeringen	Meegenomen	0	20
Specifieke thema's			
· Vaarwegbeheer	N.v.t.	N.v.t.	
· Archeologie + cultuurhistorie	Meegenomen	0	20
· Recreatie	N.v.t.	N.v.t.	
OVERIG			
· Eigen (gebieds)visie / strategie / ambitie als plus op genoemde thema's	Meegenomen	0	
· Synergie projecten / initiatieven van overheden / derden	Meegenomen	+	9
· Gebiedsprocessen overheden / derden	Meegenomen	+	9

* Natuurgebieden zijn geïsoleerd van omliggende agrarische percelen. Binnen deze gebieden wordt het schone (kwel) water niet direct afgevoerd maar vastgehouden. Verder heeft de uitvoering van het project Gooyerwetering onder meer als doel om gebiedseigen kwel- en regenwater vast te houden. Aanvoer van gebiedsvreemd water is ter hoogte van de Gooyerwetering echter niet mogelijk.

** Het gebied van de Langbroekerwetering kenmerkt zich door coulissen landschap wat onaantrekkelijker voor weidevogels is om er zicht te vestigen omdat er onvoldoende openruimte beschikbaar is

Bijlage 2: verschilkaart t.o.v. peilbesluit 2008

